

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos LI. — Izdan in razposlan dne 4. septembra 1873.

138.

Ukaz finančnega ministerstva od 26. avgusta 1873,

s katerim se daje mali colniji v Novi pooblaščenje, odpravljati vino iz Dalmacije.

Pooblaščenje, dano mali colniji II. razreda v Novi po razpisu od 22. julija 1872 (Drž. zak. šte. 115) za eno leto, da coluje vino do 50 veder v privožnji po morji iz Dalmacije po tarifnem stavku 27, opazki 1, podaljšalo se je po naznanilu kraljevega ogerskega finančnega ministerstva še na tri leta, t. j. do 1. julija 1876.

Lasser s. r.

139.

Ukaz ministra notranjih reči od 27. avgusta 1873,

o obsežku izpitnih predmetov pri izpitih (preskušnjah) zdravnikov in živinozdravnikov, da zado bodo stalno mesto v javni zdravstveni službi pri političnih oblastvih.

V prilogi k ukazu od 21. marcija 1873 (Drž. zak. šte. 37), o preskušnji zdravnikov in živinozdravnikov, da zadobodo stalno mesto v javni zdravstveni službi pri političnih oblastvih, dajó se o obsežku izpitnih predmetov, kolikor nij že takó razviden iz onega ukaza, naslednja določila:

1. Pri kvalitativni kemijski preiskavi, propisani po §. 11, odstavku 3 ónega ukaza, majo se za izpitne predmete:

- a) stvari za živež in pijače;
- b) dijetetične in kozmetične stvari;

- c) posode za napravo in shrambo jedíl in pijač, s posebnim ozirom na trdnost in stano-
vitnost njih prevlake (emalja, glazure, pokosta [firnaža]) proti kislinam, solém i. t. d.
ki se najčesče nahajajo v vžitninah;
- d) oblačila, tapete, pisane (pomalane) otročje igrače i. t. d. da jih znajo preiskavati,
gledé prepovedanih strupénih barv;
- e) lekarni zdravilski preparati, da jih znajo preskušati, so li dobri in čisti takó, kakor
zahteva farmakopojija;
- f) zdravilski preparati, v katerih so zdravju škodljive tvarine, katere je moči dokazati po
kemičnem poti;
- g) esencije, tinkture i. t. d. da se najde, ali imajo morebiti v sebi strupene alkalojide
i. t. d.;
- h) sumni madeži, da se dokaže v njih krí, sperma, gnoj i. t. d.

Pri tem delu preskušnje, kateremu bližnji namen je pokazati, je-li preskuševanec
zveden v operacijah pri kvalitativni kemijski ločbi (analizi), ter tudi zmožen zvršiti tako
ločbo, preiskavati je tudi ob enem v teoretični ustni preskušnji, pozna-li preskuševanec
metodo in postopanje pri kvalitativni kemijski ločbi posameznih zvez takó, kakor mešanih
substancij, ima-li jasen pojem o uvetih, kedaj je moči napravljati reakcije, kakó se te vrše,
ter o tem, koliko so zanesljive; isto tako, ima-li preskuševanec toliko splošnega kemičnega
znanja, da more izreči o napravi ali zvrševanji zdravju škodljivih obrtov strokovnjaško
mnenje.

Vrsto (kategorijo) izpitnih predmetov določuje žreb, posebne izpitne predmete iz teh,
kar jih je pri roki, prvosednik.

2. Za izpitne predmete iz farmakognozije (§. 9, odstavek 3 in §. 11, odstavek 4
naj veljajo praviloma tri droge iz takratne farmakopojije, katere se določajo po žrebu.

3. V preskušnjo poznanja navadnih strupov (§. 9, odstavek 3 in §. 11, odstavek 4)
naj se po žrebu določi ena izmed naslednjih nalog:

- a) žitni rožič in domače strupene gobe;
- b) domače strupene rastline:

Belladonna, Hyosciamus, Datura, Nicotiana, Conium, Cicuta, Digitalis, Aconitum,
Helleborus, Veratrum, Colchicum;

- c) opij in konoplje;
- d) Anaesthetica sploh, zlasti kloroform in žvepleni éter;
- e) ogelna kislina, ogelno-oksadni gáz, ogelni sopar, svetilni gáz, žvepleno-vodotvorni
gáz;
- f) strihnin, pušični strupi, piroteksin;
- g) pruska kislina s cijanskimi zvezami vred;
- h) nitroglicerín, anilin, nitrobenzol;
- i) mineralne in rastlinske kisline (žveplena kislina, solna kislina, solitarna kislina, detelj-
na kislina);
- k) alkalije (kali, natron, apno, barít, amonijak);
- l) kovine (arzén, antimon, živo srebro, srebro, cinek, kotlovina, svinec);
- m) metalojidi (fosfor, jód, brom, klor);
- n) kreпка čistila: Sabina Taxus, kantaride;
- o) septični strupi (strupene kače in strupeni mrčesi, klobasni strup, gnjilobni strup,
mrliški strup).

Posebne izpitne predmete iz določene naloge izbira prvosednik.

Pri izpraševanju naj se gleda na lastnosti in moč določnih strupov; na tó, kakó je skrbeti in kaj storiti, da se ubrani škodljivi upljiv strupov na človeški, živalski in rastlinski organizem, ter na moč in relativno vrednost nasprotnih strupov pri kakem otrovanju.

4. Kar se tiče dveh vprašanj iz higijene in zdravstvenega zakonstva, katera je pri ustni zdravniški preskušnji (§. 12) določiti po žrebu, naj se uk javnega zdravstvenega oskrbovanja, izključivši živinozdravstvene predmete, razdeli v primerno število večih omejenih nalog, ter naj se preskuševanec izprašuje v mejah te naloge o enem ali več določenih predmetov, z ozirom na higijeno, kakor tudi o zdravstvenih postavah in ukazih, ki merijo na ta predmet.

5. Za naloge živino-zdravstvene policije pri ustni zdravniški preskušnji (§. 12) določuje se:

- a) ogledovanje živine in mesá, vštévši živinotržno policijo;
- b) garje domačih živali;
- c) trihinoza pri svinjah;
- d) ikre pri svinjah;
- e) kozé (vimenice);
- f) živinske kužne bolezni sploh;
- g) goveja kuga, ter kuga na ovcah in kozah;
- h) ovčje kozé;
- i) volčič v grlu in na parkljih (gosénica) pri govedih, ovcah, kozah in prešičih;
- k) vranični prisad poljedelskih domačih živali;
- l) pljučna kuga pri govedih;
- m) smrkelj (ozger) in črvivost pri celokopitnih živalih;
- n) sramna kuga plemskih kónj;
- o) besnost pri psih (pasja steklina) in drugih vrstah domačih živali;
- p) konjedérstva.

Z ozirom na ogledovanje živine in mesá (a) je predmet preskušnje zlasti to, kakó je preiskavati živo živino in mesó, kakó spoznavati bolno živo živino ter zdravo in nezdravo mesó, bolezni, katere branijo vživanje mesá ali posebnih orgánov, ter sem meréča živino-zdravstveno-policijska določila.

Preskušnji o živalskih kugah sploh (f) predmet je, razločevanje in važnost branilnih naprav, zlasti važnost ter naprava živinsko-kontumacijskih zavodov, razločevanje in važnost pokončevalnih naprav, razkužila, ter razkuževanje.

Preskušnja o določni živalski bolezni [b) do e) in g) do o)] obseza patologijo, diagnozo, kakó se začenjajo ter širijo živalske bolezni, in določila živinozdravstveno-, oziroma zdravstveno-policijska o tem, kako je zabranjevati da se ne zanesó, oziroma širijo bolezni, in kakó se zadušajo.

Preskušnja o konjedérstvih (p) obséza dolžnosti konjedércev ter propise, kako je ustanavljeti, zvrševati in nadzorovati konjedérstva.

Lasser s. r.

140.

Ukaz ministra notranjih reči od 27. avgusta 1873,

o preskušnji iz podkovalstva, ako se nij poslušal kurz o podkovalstvu.

Da se podkovalskemu obrtu privêde dovoljno število prositeljev, izprašanih iz konjskega in volovskega podkovalstva, dajó se naslednja določila:

§. 1.

Kovačem, kateri nijso poslušali poluletnega kurza o podkovalstvu, a vendar želé dobiti izpričalo, da so sposobni zvrševati podkovalstvo, podvreči se je v tá namen preskušnji.

§. 2.

To preskušnjo je móči delati:

- a) pri podkovalski učilnici zvezani z dunajskim živinozdravstvenim zavodom;
- b) pri javnih civilnih podkovalskih učilnicah;
- c) pri vojaških podkovalskih učilnicah, a pri teh samo tedaj, ako tam kjer je taka, nij zraven civilne podkovalne učilnice;
- d) pri nalašč za to postavljenih preskuševalnih komisijah v glavnih mestih ónih dežel, v katerih ta čas nij ni civilnih ni vojaških podkovalskih učilnic.

§. 3.

Preskuševalna komisija je sestavljena pri civilnih in vojaških podkovalskih učilnicah iz podkovalskega učitelja dotičnega zavoda, ter iz dveh v tej reči zvedenih udov, katera imenuje deželni glavar na eno leto, v glavnih mestih dežel v §. 2 d) naznačenih iz deželnega živinozdravnika ter iz dveh v tej reči zvedenih udov, katera imenuje deželni glavar na eno leto.

Prvosednika določa deželni glavar.

§. 4.

Preskušnje se imajo dvakrat na leto, in sicer v drugi polovici meseca junija in decembra.

§. 5.

Vsakemu preskuševancu je dano na prosto voljo, voliti si, v katerem izmed mest v §. 2 naznačenih, hoče opraviti preskušnjo.

§. 6.

K preskušnji oglaševati se je pismeno in najpozneje do konca maja ali novembra, in sicer z ozirom na preskušnjo pri podkovalski učilnici, pri prvosedniku té učilnice, z ozirom na ostale preskušnje, pri dotičnem političnem deželnem oblastvu. Oglasilo priložiti je izpričalo (učni list), da se je preskuševanec pravilno naučil podkovalstva, potem dokaz, da je najmanje tri leta bil za podkovalskega pomočnika.

Oglasilo vroči se prvosedniku preskuševalne komisije, kateri stori, česar dalje treba.

§. 7.

Vabi se k preskušnji pismeno.

Ako preskuševanec ne pride v naznanjenem časi, izgubi pravico, priti na ta preskuševalni rok.

§. 8.

Gradivo in orodje potrebno za izpitno delo, isto tako za podkovanje potrebne konje in kopita, slučajno goveda in parklje, pripravlja izpitna komisija, oziroma dotična podkovalska učilnica.

§. 9.

Preskušnja obseza:

- a) Ustni odgovor na taka vprašanja, ki merijo na pravila in načela konjskega in volovskega podkóva sploh, na postopanje pri podkovanji zdravih, hibnih (pokvarjenih) in bolnih kopit ter pri zimskem podkóvu;
- b) ~~na~~pravo navadne podkove, ter podkove za določno hibno ali bolno kopito, ali v poseben namen;
- c) popolno podkovanje enega ali več kopít, slučajno enega ali več parkljev.

Preskušnjo, pri kateri sme vsak ud izpitne komisije dajati vprašanja, moči je imeti skupno z več preskuševancev.

§. 10.

O preskuševancev sposobnosti ter o stopinji sposobnosti razsojajo udje izpitne komisije po večini glasov. Ako je preskuševanec prestal preskušnjo, rabijo se cenzure: prav dobro, dobro, dovoljno.

§. 11.

Ónim, kateri so zadostili pri preskušnji, daje se izpričalo s pravilno kolečno marko po naslednjem izgledu:

Kovaču I. I. iz v daje se s tem izpričalo, da je pri preskušnji, ki jo je z njim imela tukajšnja izpitna komisija za konjske kovače dné 18 pokazal dovoljne (dobro, prav dobro) znanosti konjskega in volovskega podkova, ter dovoljno (dobro, prav dobro) spretnost v ~~na~~pravljanji in nalaganji podkov, ter je bil spoznan za sposobnega (posebno sposobnega) nastopiti kovaštvo.

Od izpitne komisije za konjske kovače

I. dne 18

I. I.

I. I.

I. I.

(Podpišejo se trije udje izpitne komisije).

§. 12.

Preskuševancem, kateri so naredili preskušnjo z nedovoljnim uspehom, moči je samo enkrat, in to še le po pretoku enega leta dovoliti, da ponavljajo preskušnjo. V ostalem dano jim je na prosto voljo, da takoj, ali potem, ko v drugi preskušnji zopet niso zadostili, začno redno obiskovati podkovalsko učilnico, ter si s tem pridobé lastnost, potrebno, da se jim dá izpričalo sposobnosti.

§. 13.

Izpitna taksa, katero treba da preskuševanci, predno se dopusté k preskušnji, položé pred prvosednikom izpitne komisije, znaša devet goldinarjev, kateri se po enakih delih delé med ude izpitne komisije.

Preskuševanec, kateri je pri preskušnji zadostil, plača poleg tega še za pisanje izpričala ter za kolecno pristojbino, en goldinar.

Pri ponavljanji preskušnje plačuje se zopet devet goldinarjev takse.

§. 14.

Po vsakokratnem konci preskušenj, pošlje naj prvosednik izpitne komisije dotičnemu političnemu deželnemu oblastvu razkaz o njihovem uspehu.

Lasser s. r.